

Ocena propozycji budżetowych UE i reformy WPR dotyczących kolejnego okresu programowania

Barbara Wieliczko
4 listopada 2011 r.

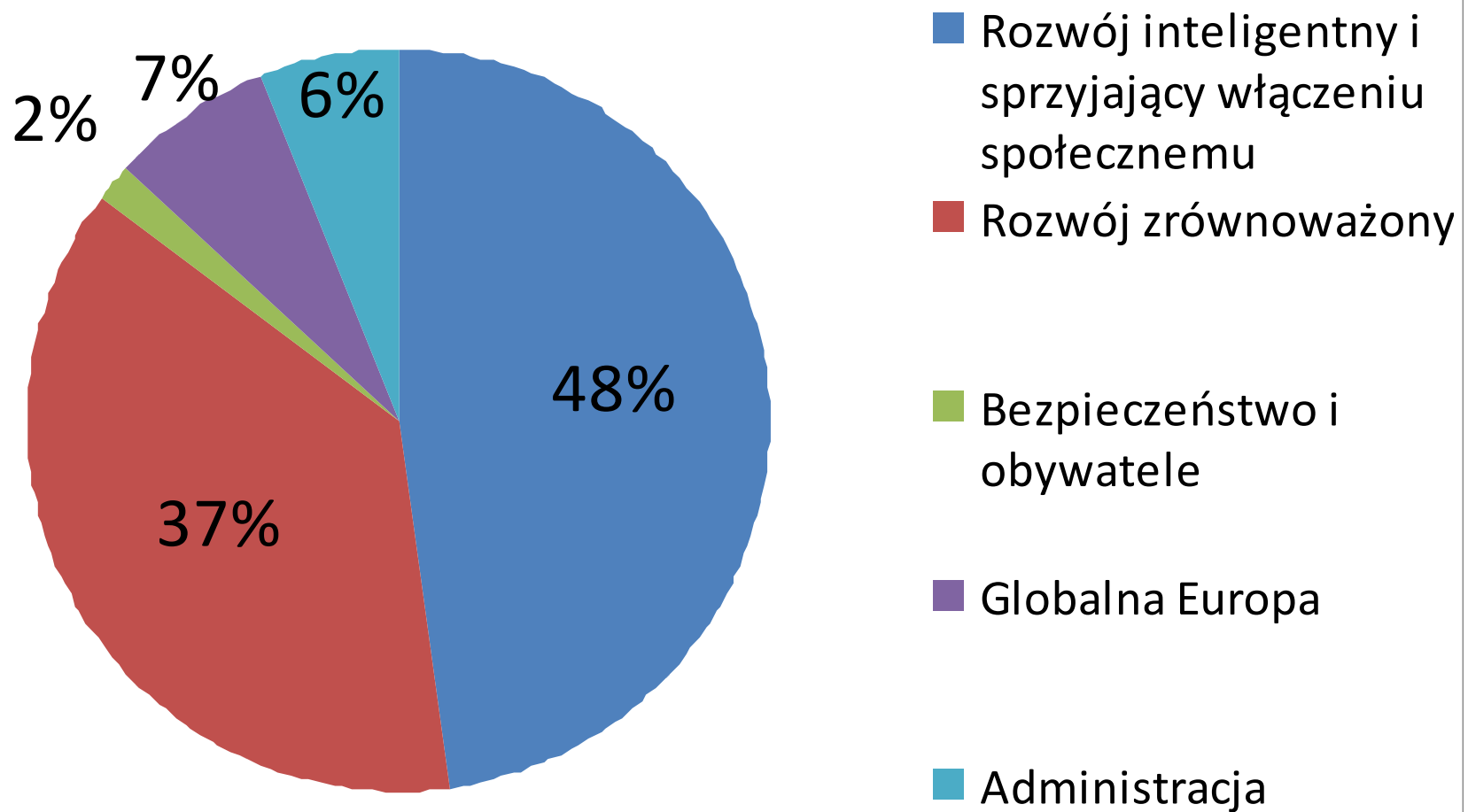
Cele i plan wystąpienia

1. Prezentacja założeń KE dotyczących WRF 2014-2020 w kontekście WPR.
2. Omówienie najważniejszych zmian zaproponowanych przez KE dotyczących funkcjonowania WPR w latach 2014-2020.
3. Wstępna ocena propozycji KE.

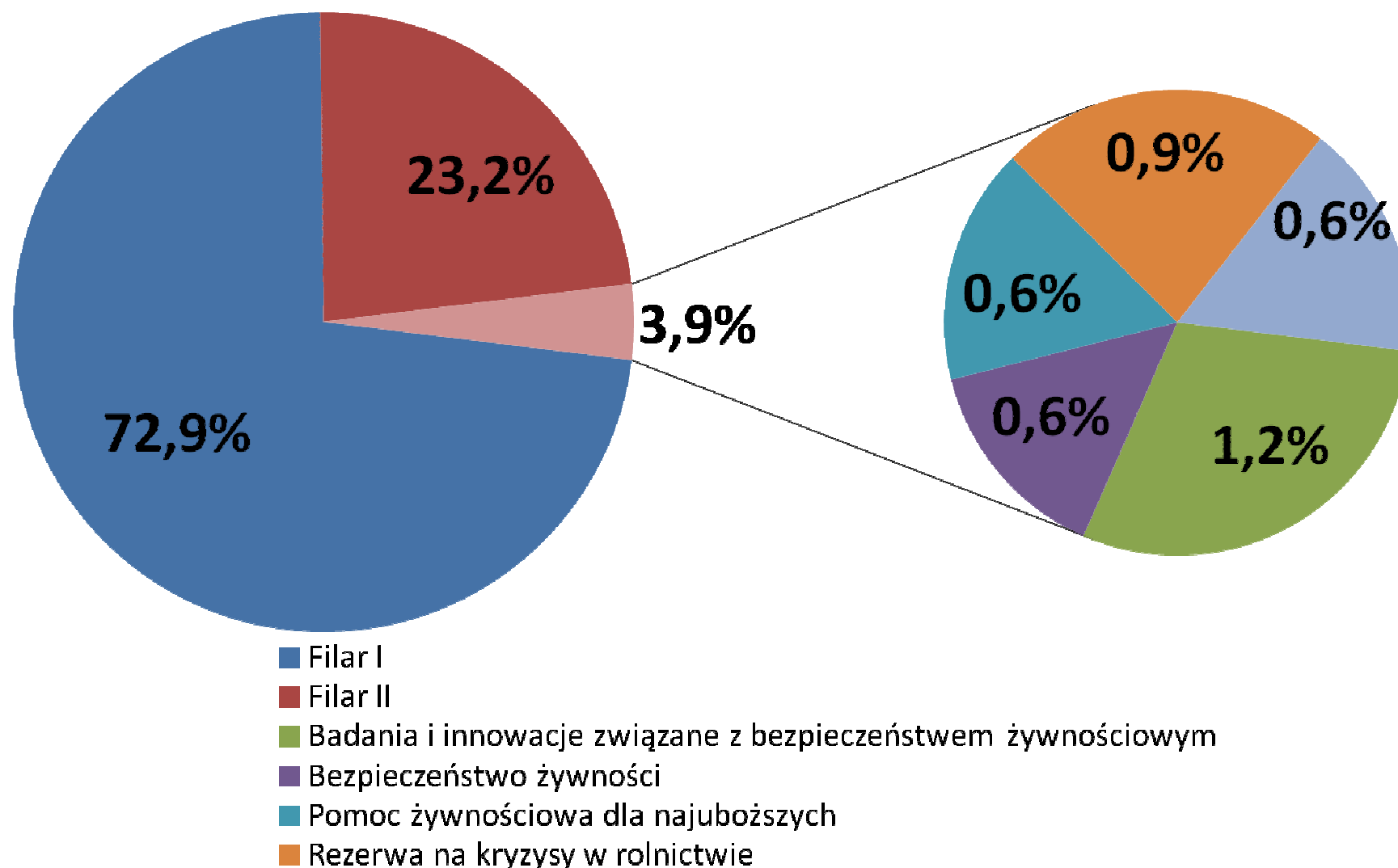
Wystąpienie opiera się na analizie dokumentów przedstawionych przez KE:

- COM(2011): 500, 625, 626, 627, 628.
- SEC(2011): 867, 868.

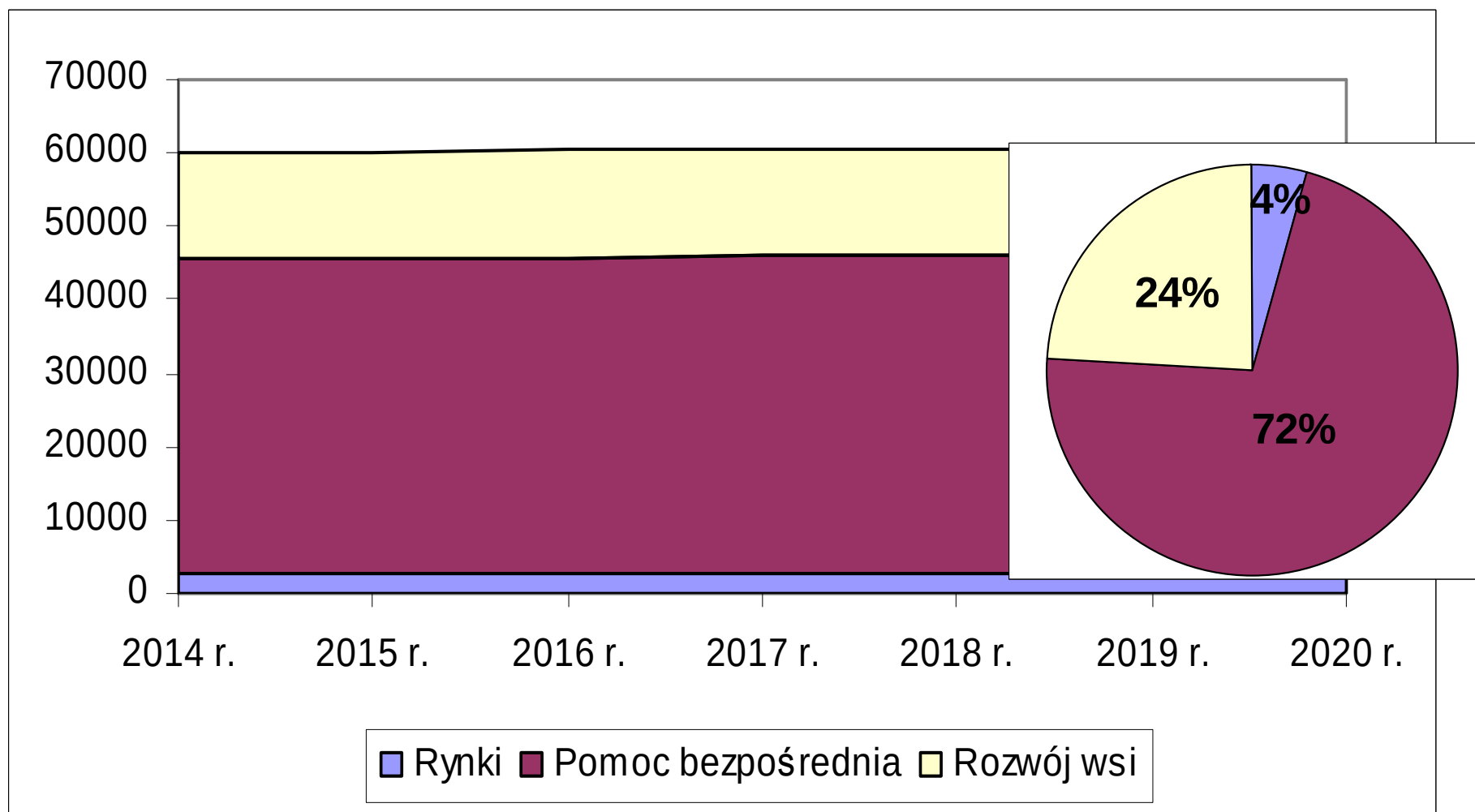
Propozycja WRF 2014-2020

WPR 2014-2020 i fundusze dodatkowe

WPR 2014-2020

Płatności bezpośrednie

- 1. Płatność podstawowa**
- 2. Płatność za praktyki rolnicze korzystne dla klimatu i środowiska:**
 - **30% płatności podstawowej;**
 - **Trzy wymogi:**
 - ✓ **trzy różne uprawy na gruntach ornych (dotyczy pow. > 3ha);**
 - ✓ **utrzymanie istniejących TUZ;**
 - ✓ **utrzymanie obszaru proekologicznego na UR (min. 7% UR).**

Płatność dla młodych rolników

- 2% koperty krajowej
- Dodatkowe środki dla tych rolników przez maksymalnie 5 lat
- Wysokość płatności:
 $0,25 \times \text{wysokość płatności przysługującej rolnikowi (płatność podstawowa i tzw. zazielenienie)} \times \text{liczba hektarów UR (w Polsce maksymalnie 25 ha)}$

System dla drobnych producentów rolnych

- Rolnicy, którzy chcą uczestniczyć w systemie składają wniosek do dnia 15 października 2014 r.

- Wysokość płatności:

Decyzja państwa członkowskiego:

a) kwota nieprzekraczająca 15 % średniej płatności krajowej na beneficjenta;

b) kwota odpowiadająca średniej płatności krajowej na hektar pomnożona przez liczbę odpowiadającą liczbie hektarów wynoszącą maksymalnie trzy.

ALE: 500 euro < wysokość płatności < 1000 euro

Płatności dla drobnych rolników w RP

1. 0,15 średniej

5723 zł (średnia JPO w Kampanii 2010) x 0,15 = 858 zł

2. Średnia stawka x 3ha (maksymalnie)

562 zł x 3ha = 1686 zł

2471 zł – średnia kwota płatności JPO otrzymana
w Kampanii 2010 w woj. podkarpackim

3 ha x 215 euro x 4 zł = 2580 zł

Płatności bezpośrednie – środki dla Polski

Rok	Środki dla RP (w tys. euro)
2014	3 038 969
2015	3 066 519
2016	3 094 039
2017	3 121 451
2018	3 121 451
2019 i kolejne lata	3 121 451

Zasada wzajemnej zgodności

- Integralna część WPR
- Konieczność „zagwarantowania i uwidocznienia jej spójności”
- Niektóre wymogi „nie są dostatecznie związane z działalnością rolniczą” (np. zgłaszanie chorób zwierząt)
- Dyrektywa 2000/60/WE (dyrektywa wodna)
 - najpóźniej od 2013 r.
- Dyrektywa 2009/128/WE (dyrektywa dotycząca zrównoważonego stosowania pestycydów)
 - najpóźniej od 2014 r. przepisy dotyczące integrowanej ochrony roślin
- Rolnicy korzystający z płatności bezpośrednich w systemie dla drobnych producentów rolnych zwolnieni z obowiązków wynikających z zasady wzajemnej zgodności
- Zasada wzajemnej zgodności nie dotyczy również beneficjentów środka rolnośrodowiskowoklimatycznego na zachowanie zasobów genetycznych

Jednolita wspólna organizacja rynków

Środki zapobiegania zakłóceniom na rynku

Stosowanie:

- ✓ znaczący spadek/wzrost cen na rynku wewnętrznym/zewnętrznym;
- ✓ inne czynniki mające wpływ na rynek.

KE ma być uprawniona do przyjmowania ich w drodze aktów delegowanych.

Charakter środków:

- rozszerzenie/zmiana zakresu, okresu stosowania lub innych aspektów innych środków JWOR;
- całkowite/częściowe zawieszenie przywozowych należności celnych (może dotyczyć określonych okresów lub ilości).

Jednolita wspólna organizacja rynków

Środki dotyczące chorób zwierząt i utraty zaufania konsumentów spowodowanej zagrożeniami dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt lub zdrowia roślin

Stosowanie:

- ✓ trudności na danym rynku wynikające ze zwalczania rozprzestrzeniania się chorób zwierząt (dotyczy sektorów: wołowiny i cielęciny, mleka i jego przetworów, wieprzowiny, mięsa baraniego i koziego, jaj i mięsa drobiowego);
- ✓ zakłócenia na rynku związane z utratą zaufania konsumentów na skutek istnienia zagrożeń dla zdrowia publicznego oraz zdrowia roślin i zwierząt (dotyczy prawie wszystkich produktów; przykładowe wyjątki: ziemniaki, kawa, ocet).

Użycie wymaga wniosku zainteresowanego państwa.

Wsparcie: 50% wydatków poniesionych przez państwo członkowskie na zastosowane przez nie wyjątkowe środki wsparcia.

Jednolita wspólna organizacja rynków

Środki rozwiązywania szczególnych problemów

Stosowanie:

szczególne problemy

Charakter środków:

- ✓ konieczne i uzasadnione środki nadzwyczajne;
- ✓ mogą mieć natychmiastowe zastosowanie;
- ✓ tylko w niezbędnym zakresie/okresie mogą wprowadzać odstępstwo od rozwiązań przewidzianych w rozporządzeniu o JWOR.

Rozwój obszarów wiejskich

- Podział wsparcia opary na „obiektywnych kryteriach powiązanych z celami strategicznymi z uwzględnieniem obecnie obowiązującego podziału.
- Minimum 5% wkładu EFRROW na projekty LEADER.
- Środek rolnośrodowiskowoklimatyczny jest obowiązkowym elementem PROW.
- Zmiana skali prefinansowania PROW – obniżenie z 7% do 4%. W przypadku polskiego PROW 2007-2013 oznaczałoby to spadek z 0,94 mld euro do 0,54 mld euro.

Wkład EFRROW

- Minimalny wkład funduszu: 20%
- Maksymalny wkład funduszu:
 - 85% - regiony słabiej rozwinięte (<75% PKB per capita w UE)
 - 50% - pozostałe regiony
- Maksymalny wkład może być podniesiony do:
 - 90% - regiony słabiej rozwinięte
 - 80% - pozostałe regiony

w odniesieniu do instrumentów: transfer wiedzy, tworzenie grup producentów, współpraca, młody rolnik

 - 100% - finansowanie operacji o znaczącym wkładzie w innowacje

Maksymalny wkład EFRROW w Polsce

Propozycja KE na lata 2014-2020	Rozporządzenie (WE) nr 1698/2005
85% Stawka podstawowa	75% Oś 1 (konkurencyjność) Oś 3 (różnicowanie i jakość życia) Pomoc techniczna 80% Oś 2 (poprawa środowiska naturalnego) Oś 4 (Leader)
90% Stawka podwyższona m.in. dla wsparcia tworzenia grup producentów i dla młodych rolników	75% Młody rolnik Grupy producentów

Instrumenty PROW a propozycja KE

Polski PROW 2007-2013	Propozycja KE COM(2011)627
111. Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie	Transfer wiedzy i działania informacyjne
112. Ułatwianie startu młodym rolnikom	Rozwój gospodarstw rolnych i działalności gospodarczej
113. Renty strukturalne	-
114. Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i zastępstw
121. Modernizacja gospodarstw rolnych	Inwestycje w środki trwałe
123. Zwiększanie wartości dodanej produkcji rolnej i leśnej	-
125. Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa poprzez zarządzanie zasobami wodnymi	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich
126. Przywracanie potencjału produkcji rolnej	Przywracanie potencjału produkcji rolnej
132. Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych
133. Działania informacyjne i promocyjne	-

Instrumenty PROW a propozycja KE

Polski PROW 2007-2013	Propozycja KE COM(2011)627
211, 212. Płatności ONW	Płatności dla obszarów Natura 2000 i płatności związane z ramową dyrektywą wodną
214. Program rolnośrodowiskowy	Środek rolnośrodowiskowoklimatyczny Rolnictwo ekologiczne
221, 223. Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne	Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę rentowności lasów
226. Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej	Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę rentowności lasów
311. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Rozwój gospodarstw rolnych i działalności gospodarczej
312. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Rozwój gospodarstw rolnych i działalności gospodarczej
321. Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich
313, 322, 323. Odnowa i rozwój wsi	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich
413. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju	LEADER
421. Wdrażanie projektów współpracy	LEADER
431. Funkcjonowanie LGD	LEADER

Zarządzanie ryzykiem - nowy instrument

- 1. Ubezpieczenie upraw, zwierząt i roślin**
- 2. Fundusze wspólnego inwestowania dotyczące chorób zwierząt i roślin oraz incydentów środowiskowych**
- 3. Narzędzie stabilizacji dochodów**

Instrument zamiast rent strukturalnych

- W ramach środka „Rozwój gospodarstw rolnych i działalności gospodarczej”.
- Płatność roczna dla rolników uczestniczących w systemie dla drobnych producentów rolnych, którzy definitywnie przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi.
- Płatność otrzymywana jedynie do 2020 r.
- 120% kwoty płatności bezpośredniej otrzymywanej w ramach ryczału dla małych gospodarstw.

Ocena propozycji KE dotyczącej reformy WPR

Kryterium oceny propozycji KE	Ocena		
	Płatności bezpośrednie	Instrumenty rynkowe	Rozwój wsi
Uproszczenie WPR	↔	↔	↔
Poprawa alokacji środków	↔	↔	↑
Konkurencyjność europejskiego rolnictwa w wymiarze globalnym	↔	↔	↔
Wpływ proponowanych rozwiązań na rozwój polskiego rolnictwa	↔	↔	↔

Uwagi i wnioski

- Propozycje KE, zwłaszcza w odniesieniu do WRF stanowią jedynie wstęp do dalszych prac. Należy pamiętać o stronie dochodowej budżetu UE (budżet UE musi być zbilansowany). Nie da się wykluczyć, że nowy budżet zostanie przyjęty dopiero pod koniec 2013 r. Kluczową sprawą jest tu „wyjście na prostą” strefy euro.
- Reforma WPR ma jedynie charakter kosmetyczny. Wydaje się, że dostosowania w polskim rolnictwie nie muszą być zbyt głębokie. Rolnicy muszą liczyć się z tym, że w najlepszym razie wsparcie budżetowe pozostanie mniej więcej na poziomie podobnym do obecnego.
- Płatności bezpośrednie: brak istotnych zmian, iluzoryczny charakter „zazielenienia” i wyrównywania poziomu płatności.
- Instrumenty rynkowe: pozytywnie można ocenić ideę wprowadzenia środków wyjątkowych.
- Rozwój obszarów wiejskich: poprawa alokacji środków m.in.: zwiększenie skali wsparcia dla obszarów słabo rozwiniętych, likwidacja rent strukturalnych, warunkowość transferu środków – spełnianie uwarunkowań makrobudżetowych przez dany kraj.